

## Persbericht Adviesraad Internationale Vraagstukken 30 juni 2020

### **Kwetsbaarheid Europa maakt heroriëntatie van het Nederlandse veiligheidsbeleid noodzakelijk**

De veiligheid van Europa staat als gevolg van de nieuwe dreigingen, ingrijpende geopolitieke verschuivingen en veranderingen in de trans-Atlantische betrekkingen onder druk: Europa is kwetsbaar geworden. Europa is meer dan ooit genoodzaakt zelf verantwoordelijkheid te nemen en handelingsvermogen te ontwikkelen, stelt de Adviesraad Internationale Vraagstukken (AIV) in het vandaag gepubliceerde advies 'Europese veiligheid: tijd voor nieuwe stappen', dat is opgesteld op verzoek van de Tweede Kamer.

Nederland is van oudsher trans-Atlantisch georiënteerd en toonde terughoudendheid bij voorstellen voor verdieping van de Europese veiligheids- en defensiesamenwerking. Hierbij trok Nederland in het verleden meestal samen op met het Verenigd Koninkrijk. Na de Brexit verdwijnt deze steun van Londen in de Europese Unie (EU), terwijl tegelijk de belangstelling vanuit Washington afneemt. 'Europa zal veiligheidsvraagstukken, waarvoor de NAVO niet in actie komt c.q. de VS geen directe interesse hebben, zelfstandig het hoofd moeten kunnen bieden', aldus AIV-lid prof. dr. J.J.C. (Joris) Voorhoeve. 'Voor Nederland is het noodzakelijk de eigen rol en positie te herzien.'

Met het Duitse EU-voorzitterschap komend half jaar en het Franse in 2022, ligt een doorbraak over het concretiseren van de Europese ambities op veiligheids- en defensiegebied in het verschiet. De gesprekken over het 'strategische kompas' van de EU, het voorstel voor een Europese Veiligheidsraad en het voornemen tot operationalisering van de EU-bijstandsclausule wijzen in deze richting. Als Nederland invloed wil houden op de vormgeving van de Europese veiligheid, is het naar de overtuiging van de AIV tijd voor nieuwe stappen.

Nederland doet er goed aan zoveel mogelijk aansluiting te zoeken bij Frans-Duitse initiatieven op veiligheids- en defensiegebied. De verhouding tussen de NAVO en de EU moet pragmatisch worden bekeken, te meer daar niet zozeer de veiligheidsstructuren als wel de specifieke veiligheidssituatie of crisis zal bepalen welk gremium in actie komt. Beide zijn nodig. De AIV acht het noodzakelijk dat Nederland een meerjarenplan opstelt voor het behalen van de 2%-norm van de NAVO voor het defensiebudget in 2024. Het Frans-Duits voorstel voor de oprichting van een Europese Veiligheidsraad (bij voorkeur met Frankrijk, Duitsland, het Verenigd Koninkrijk, de voorzitter van de EU en de SG-NAVO als leden) verdient Nederlandse steun in het belang van de benodigde slagvaardigheid. Nederland dient de omvorming van de *Military Planning and Conduct Capability* (MPCC) van de EU tot hoofdkwartier voor de strategische en *contingency* planning en het leiden van EU-missies, te ondersteunen. Verder vindt de AIV het van belang dat Nederland ook op het materieelgebied en wapenexportcontrole nauw met Duitsland en Frankrijk samenwerkt.